ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

9. prosince 2004 *

Ve věci C-177/03,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 141 ESAE, podaná dne 16. dubna 2003,

Komise Evropských společenství, zastoupená J. Grunwaldem a B. Stromskym, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Francouzské republice, zastoupené G. de Bergues a E. Puisaisem, jako zmocněnci,

žalované,

* Jednací jazyk: francouzština.

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení P. Jann, předseda senátu, K. Lenaerts, J. N. Cunha Rodrigues (zpravodaj), M. Ilešič a E. Levits, soudci,

generální advokát: L. A. Geelhoed,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 1. července 2004,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soud určil, že Francouzská republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k dosažení souladu s články 2, 3, 5, 6, 7 a 8 směrnice Rady 89/618/Euratom ze dne 27. listopadu 1989 o informování obyvatelstva o opatřeních na ochranu zdraví, která se mají použít, a o krocích, které je třeba učinit, v případě radiační mimořádné situace (Úř. věst. L 357, s. 31; Zvl. vyd. 15/01, s. 366, dále jen „směrnice"), nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z této směrnice.

Právní rámec

2 Podle článku 1 směrnice:

„Účelem této směrnice je na úrovni Společenství vymezit obecné cíle, pokud jde o opatření a postupy k informování obyvatelstva pro účely zlepšení ochrany zdraví v případě radiační mimořádné situace."

3 Článek 2 směrnice stanoví:

„Pro účely této směrnice se ‚radiační mimořádnou situací' rozumí jakákoli situace,

1) která následuje po

a) havárii na území členského státu v zařízeních nebo při činnostech uvedených v bodě 2, při kterých dojde nebo může dojít k významnému uvolnění radioaktivního materiálu,

nebo

b) zjištění mimořádných úrovní radioaktivity na území členského státu i mimo ně, které mohou způsobit zdravotní újmu obyvatelstvu tohoto členského státu,

nebo

c) haváriích jiných než uvedených v písmenu a) v zařízeních nebo při činnostech uvedených v bodě 2, při kterých dojde nebo může dojít k významnému uvolnění radioaktivního materiálu,

nebo

d) jiných haváriích, při kterých dojde nebo může dojít k významnému uvolnění radioaktivního materiálu;

2) která souvisí se zařízeními nebo činnostmi uvedenými v bodě 1 písm. a) a c), jako jsou

a) jakýkoli jaderný reaktor bez ohledu na umístění;

b) jakékoli jiné zařízení jaderného palivového cyklu;

c) jakékoli zařízení pro nakládání s radioaktivními odpady;

d) přeprava a skladování jaderného paliva nebo radioaktivních odpadů;

e) výroba, použití, skladování, zneškodňování a přeprava radioizotopů pro zemědělské, průmyslové, lékařské nebo související vědeckovýzkumné účely

a

f) použití radioizotopů pro výrobu energie ve vesmírných objektech."

4 Podle článku 3 směrnice:

„Pro účely této směrnice se ‚významným uvolněním radioaktivního materiálu' a ‚mimořádnými úrovněmi radioaktivity, které by mohly obyvatelstvu způsobit zdravotní újmu' rozumějí situace, v důsledku nichž by jednotlivci z obyvatelstva mohli být ozářeni dávkami překračujícími dávkové limity stanovené ve směrnicích, které upravují bezpečnostní standardy Společenství týkající se radiační ochrany [...]"

5 Článek 5 směrnice stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby obyvatelstvo pravděpodobně postižené v případě radiační mimořádné situace bylo informováno o opatřeních na ochranu zdraví a o krocích, které je třeba v případě takové situace učinit.

2. Poskytnuté informace musí obsahovat alespoň údaje uvedené v příloze I.

3. Tyto informace musí být obyvatelstvu uvedenému v odstavci 1 sděleny bez jakéhokoli vyzvání.

4. Členské státy budou tyto informace aktualizovat a rozšiřovat pravidelně a dále tehdy, dojde-li k významné změně v situaci, kterou popisují. Tyto informace musí být obyvatelstvu neustále k dispozici."

6 Podle článku 6 směrnice:

„1. Členské státy zajistí, aby bylo v případě vzniku radiační mimořádné situace skutečně postižené obyvatelstvo neprodleně informováno o faktech vzniklé mimořádné situace, o krocích, které mají být podniknuty, a je-li to v daném případě třeba, o opatřeních na ochranu zdraví, která se mají přijmout.

2. Poskytnutá informace musí obsahovat body obsažené v příloze II, které jsou pro typ radiační mimořádné situace významné."

7 Článek 7 směrnice stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby jakýmkoli osobám, které nejsou zaměstnanci zařízení nebo se nezabývají činnostmi vymezenými v čl. 2 odst. 2, ale které mohou být zapojeny do organizace pomoci v případě radiační mimořádné situace, byly poskytovány přiměřené a pravidelné aktuální informace o účincích, které jejich zásah může mít pro zdraví, a o ochranných opatřeních, která mají být v takovém případě přijata; tyto informace musí zohlednit rozsah potenciálních radiačních mimořádných situací.

2. Jakmile vznikne radiační mimořádná situace, musí být tyto informace, s ohledem na zvláštní okolnosti, odpovídajícím způsobem doplněny."

8 Článek 8 směrnice stanoví:

„Informace uvedené v článcích 5, 6 a 7 musí rovněž uvádět, které orgány jsou příslušné pro provádění opatření uvedených v těchto článcích."

9 Podle čl. 161 třetího pododstavce ESAE je směrnice závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům.

Postup před zahájením soudního řízení

10 Komise Francouzské republice poté, co ji dopisem vyzvala, aby podala své vyjádření, zaslala dne 27. července 2000 odůvodněné stanovisko, ve kterém konstatovala, že tento členský stát nepřijal opatření nezbytná k dosažení souladu s některými ustanoveními směrnice, a vyzvala jej, aby přijal taková opatření ve lhůtě dvou měsíců od oznámení tohoto stanoviska. Tato lhůta byla na žádost francouzských orgánů prodloužena do 27. října 2000.

11 Francouzská republika poté přijala několik legislativních opatření za účelem provedení směrnice. Jelikož ji tato opatření neuspokojila, podala Komise dne 16. dubna 2003 tuto žalobu.

Návrhy účastníků řízení

12 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

— určil, že Francouzská republika tím, že nepřijala opatření nezbytná k dosažení souladu s články 2, 3, 5, 6, 7 a 8 směrnice, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z této směrnice, a

— uložil Francouzské republice náhradu nákladů řízení.

13 Komise na podporu své žaloby uvádí šest žalobních důvodů vycházejících z každého z uvedených ustanovení.

14 Ve svých formálních návrzích ve své žalobní odpovědi francouzská vláda uplatňuje, že by Komise měla vzít svůj první až čtvrtý a šestý žalobní důvod zpět. Ve své duplice nicméně navrhuje, aby tyto žalobní důvody byly zamítnuty. Připouští naopak opodstatněnost pátého žalobního důvodu.

K podpůrným návrhům francouzské vlády

15 I když francouzská vláda navrhovala zejména zamítnout první až čtvrtý a šestý žalobní důvod formulovaný Komisí, měla rovněž za to, že by posledně uvedená měla vzít tyto žalobní důvody zpět.

16 V tomto ohledu je třeba připomenout, že se Soudní dvůr v rámci řízení o nesplnění povinnosti nemůže vyslovit k návrhu, že má Komise vzít zpět žalobní důvod. Podle systému ustanoveného v článku 141 ESAE má totiž Komise diskreční pravomoc, zda podá žalobu pro nesplnění povinnosti, a Soudnímu dvoru nepřísluší posuzovat příhodnost jejího podání (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 6. července 2000, Komise v. Belgie, C-236/99, Recueil, s. I-5657, bod 28, a ze dne 14. května 2002, Komise v. Německo C-383/00, Recueil, s. I-4219, bod 19).

17 Soudnímu dvoru naopak přísluší posoudit, zda je případně žaloba na základě článku 141 ESAE nepřípustná z důvodu jejího opožděného podání nebo zda touto žalobou dochází ke zneužití řízení (viz rozsudek ze dne 14. prosince 1971, Komise v. Francie, 7/71, Recueil, s. 1003, body 2 až 13).

18 V projednávaném případě lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku uplynula dne 27. října 2000, zatímco žaloba byla podána dne 16. dubna 2003, tedy téměř o dva roky a šest měsíců později. Během tohoto období dotyčný členský stát v dotčené oblasti přijal mnoho podstatných opatření. Jak francouzská vláda, tak Komise věnovaly významnou část svých písemných projevů otázce, zda tato vnitrostátní opatření přijatá po 27. říjnu 2000 řádně provedla směrnici, je však zřejmé, že Soudní dvůr nemůže vzít tuto výměnu názorů v úvahu.

19 Z ustálené judikatury totiž vyplývá, že existence nesplnění povinnosti musí být posuzována vzhledem ke stavu, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, a že změny, ke kterým došlo následovně, nemohou být Soudním dvorem brány v úvahu (viz zejména rozsudek ze dne 6. března 2003, Komise v. Lucembursko, C-211/02, Recueil, s. I-2429, bod 6).

20 Podání žaloby pro nesplnění povinnosti je za takových okolností obtížně slučitelné se systémem ustanoveným článkem 141 ESAE. Zachování pravidel postupu před zahájením soudního řízení v tomto článku totiž představuje základní záruku stanovenou Smlouvou nejen pro ochranu práv dotčeného členského státu, ale i proto, aby bylo zajištěno, že předmětem případného soudní řízení bude jasně vymezený spor (viz v tomto smyslu usnesení ze dne 11. července 1995, Komise v. Španělsko, C-266/94, Recueil, s. I-1975, bod 17, a rozsudek ze dne 10. dubna 2003, Komise v. Portugalsko, C-392/99, Recueil, s. I-3373, bod 133).

21 Pokud se relevantní vnitrostátní právní ustanovení podstatně změnila v době mezi uplynutím lhůty stanovené pro dosažení souladu s odůvodněným stanoviskem a podáním žaloby pro nesplnění povinnosti, může tento vývoj zbavit rozsudek, který Soudní dvůr vydá, podstatné části jeho užitečnosti. Za takového stavu by mohlo být

výhodnější, kdyby Komise nepodala žalobu, ale vydala nové odůvodněné stanovisko upřesňující žalobní důvody, na kterých chce dále trvat s ohledem na změněné okolnosti (viz v tomto smyslu výše uvedené usnesení Komise v. Španělsko, bod 24).

22 Nicméně, i když podmínky, za kterých Komise podala tuto žalobu, činí zkoumání sporu Soudním dvorem obtížnější, je třeba připustit, že nejsou takové povahy, aby odůvodnily odmítnutí žaloby jako nepřípustné.

K prvnímu žalobnímu důvodu, který se týká článku 2 směrnice

23 Komise dělí tento žalobní důvod na čtyři části. Zaprvé uplatňuje, že Francouzská republika plně neprovedla definici „radiační mimořádné situace" uvedenou v článku 2 směrnice, jelikož nařízení č. 88-622 ze dne 6. května 1988 o plánech pro mimořádné situace, kterým se provádí zákon č. 87-565 ze dne 22. července 1987 o organizaci civilní bezpečnosti, o ochraně lesa proti požárům a o ochraně před významným ohrožením (*JORF* ze dne 8. května 1988, s. 6636) se týká jen některých situací, které jsou uvedeny v tomto článku. Výše uvedené nařízení se totiž nevztahuje na činnosti uvedené v čl. 2 odst. 2 písm. d), e) a f). Zadruhé, čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení se vztahuje pouze na jaderné reaktory s tepelným výkonem nad deset megawattů, na rozdíl od směrnice, která platí pro všechny jaderné reaktory. Zatřetí čl. 6 odst. 2 téhož nařízení podle Komise nezahrnuje zařízení, na které se vztahuje čl. 1 odst. 2 směrnice. Konečně, uvedené nařízení se vztahuje pouze na zařízení na území Francie, na rozdíl od požadavků čl. 2 odst. 1 písm. b) a c) směrnice.

24 Francouzská vláda odpovídá, že nedostatky, na které Komise poukazuje, byly napraveny změnami přijatými nařízením č. 2002-367 ze dne 13. března 2002 (*JORF* ze dne 20. března 2002, s. 4955) a č. 2003-295 ze dne 31. března 2003 (*JORF* ze dne 2. dubna 2003, s. 5776).

25 Jak již bylo připomenuto v bodě 19 tohoto rozsudku, existence nesplnění povinnosti musí být posuzována vzhledem ke stavu, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku a změny, ke kterým došlo následovně, nemohou být brány v úvahu. V projednávaném případě je nepochybné, že lhůta stanovená v tomto stanovisku a prodloužená na návrh francouzských orgánů uplynula dne 27. října 2000. Existenci nesplnění povinnosti je tedy třeba posuzovat podle stavu francouzské právní úpravy účinné v tento den.

26 Ve své verzi účinné v uvedený den článek 6 nařízení č. 88-622 stanovil:

„Zvláštní zásahové plány se vypracovávají pro účely čelení zvláštním nebezpečím spojeným s existencí nebo provozem staveb nebo zařízení, jejichž vliv je vymezený a stálý.

Předmětem zvláštních zásahových plánů jsou:

1. Objekty, v nichž se nachází alespoň jedno základní jaderné zařízení následujícího typu:

   a) jaderné reaktory s tepelných výkonem nad deset megawattů;

b) továrny na zpracování ozářeného jaderného paliva;

c) továrny na oddělení izotopů jaderného paliva;

d) továrny na chemickou přeměnu jaderného paliva;

e) továrny na výrobu jaderného paliva.

[...]"

27 Pokud jde o první část tohoto žalobního důvodu, nařízení č. 88-622 neuvádí výslovně žádnou z činností uvedených v čl. 2 odst. 2 písm. d), e) a f) směrnice. Pokud se situace, na které se nařízení vztahuje, případně mohou týkat některé z těchto činností, je tomu tak pouze částečně. Je třeba konstatovat, že vzhledem k této skutečnosti není nařízení plně v souladu se směrnicí.

28 Pokud jde o druhou část tohoto žalobního důvodu, čl. 6 odst. 1 nařízení č. 88-622 se vztahuje na jaderné reaktory s tepelným výkonem nad deset megawattů, zatímco směrnice, zejména její čl. 2 odst. 2 písm. a), se použije na všechny jaderné reaktory. Uvedené nařízení tedy ani vzhledem k této skutečnosti není v souladu se směrnicí.

29 Ve třetí části tohoto žalobního důvodu Komise tvrdí, že:

„[...] určená zařízení, na které se vztahuje čl. 6 odst. 2 nařízení č. 88-622, nezahrnují zařízení, na které se vztahuje čl. 1 odst. 2 směrnice. Svým původním odkazem na nařízení, které má být vydáno podle čl. 7-1 zákona č. 76-663, a po změně provedené nařízením č. 2002-367 svým nynějším odkazem na článek 515-8 zákona o životním prostředí, se totiž čl. 6 odst. 2 nařízení č. 88-622 ve skutečnosti vztahuje na zařízení, pro které bylo zřízeno věcné břemeno ve veřejném zájmu. S přihlédnutím k nomenklatuře určených zařízení, která byla předána (z dubna 2000, sdělená francouzskými orgány dopisem ze dne 18. října 2000), je namístě poznamenat, že položky 1700 až 1721, které odpovídají radioaktivním látkám, nejsou v žádném případě označeny zkratkou ‚S', která odpovídá ‚věcnému břemeni ve veřejném zájmu', a čl. 6 odst. 2 nařízení č. 88-622 se na ně tedy nevztahuje."

30 Znění této části žalobního důvodu je obtížně srozumitelné. Není vysvětleno, jakou povahu má zmiňovaná nomenklatura a jaká je její spojitost s provedením směrnice. Nařízení č. 2002-367 nemůže být Soudním dvorem vzato v úvahu z důvodů uvedených v bodech 19 a 25 tohoto rozsudku. Konečně, i když Komise zmiňuje několikrát čl. 1 odst. 2 směrnice, tento článek takové ustanovení neobsahuje.

31 Z toho vyplývá, že z důvodu nedostatku nezbytné jasnosti musí být třetí část prvního žalobního důvodu zamítnuta.

32 Pokud jde o čtvrtou část tohoto žalobního důvodu, z nařízení č. 88-622 vyplývá, že se vztahuje pouze na zařízení na území Francie, zatímco čl. 2 odst. 1 písm. b) a c)

směrnice se vztahuje na havárie, ke kterým dojde mimo státní území dotyčného členského státu. Uvedené nařízení tedy není v tomto bodě v souladu se směrnicí.

33 Z toho vyplývá, že ke dni 27. října 2000 a v rozsahu uvedeném v bodech 27, 28 a 32 tohoto rozsudku tehdy účinná francouzská právní úprava řádně neprovedla článek 2 směrnice.

K druhému žalobnímu důvodu, který se týká článku 3 směrnice

34 Komise uplatňuje, že francouzská právní úprava neobsahuje definici pojmů „významné uvolnění radioaktivního materiálu" a „mimořádné úrovně radioaktivity, které by mohly obyvatelstvu způsobit zdravotní újmu" ve smyslu článku 3 směrnice. Taková definice je nezbytná, aby mohly být přesně a s dostatečnou mírou právní jistoty určeny situace, za kterých se vnitrostátní prováděcí opatření použijí.

35 Francouzská vláda odpovídá, že správná definice byla do francouzské právní úpravy zavedena nařízením č. 2003-295 a vyhláškou ze dne 2. června 2003 (ve skutečnosti ze dne 17. října 2003) o organizaci vnitrostátního systému měření radioaktivity životního prostředí (*JORF* ze dne 28. října 2003, s. 18382).

36 Z důvodů upřesněných v bodech 19 a 25 tohoto rozsudku nemohou tyto akty být Soudním dvorem vzaty v úvahu a existence tvrzeného nesplnění povinnosti musí být posuzována vzhledem ke stavu, v němž se právní úprava žalovaného členského státu nacházela dne 27. října 2000.

37 Francouzská vláda přitom nezpochybňuje, že k tomuto dni v její právní úpravě nebyly obsaženy definice pojmů, které Komise zmiňuje.

38 Podle údajů předložených Soudnímu dvoru francouzská ustanovení práva účinná ke dni 27. října 2000 neobsahovala žádný údaj o dávkových limitech, při jejichž překročení se musí uplatnit opatření pro informování obyvatelstva stanovená směrnicí.

39 Z toho vyplývá, že k tomuto datu a v tomto rozsahu tehdy účinná francouzská právní úprava řádně neprovedla článek 3 směrnice.

K třetímu žalobnímu důvodu, který se týká článku 5 směrnice

40 Komise uplatňuje, že:

„Vzhledem k tomu [že Komise trvá na prvním a druhém žalobním důvodu], článek 5 směrnice [...], který upravuje předběžné informování obyvatelstva, které by mohlo

být zasaženo v případě radiační mimořádné situace, není plně proveden pro všechna zařízení a činnosti definované v článku 2 téže směrnice, z důvodů již uvedených v bodech 29 až 38 [body, které uvádějí druhý a třetí žalobní důvod] této žaloby. Vnitrostátní opatření k provedení směrnice se totiž nevztahují na veškeré dotčené obyvatelstvo."

41 Z toho vyplývá, že třetí žalobní důvod je prostým důsledkem existence nesplnění povinností dovolávaných v prvním a druhém žalobním důvodu. Nemá tedy samostatnou existenci.

42 Proti žalovanému členskému státu se nelze v řízení o nesplnění povinnosti odvolávat dvakrát na stejný žalobní důvod.

43 V důsledku toho je třeba třetí žalobní důvod zamítnout.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, který se týká článku 6 směrnice

44 Komise uplatňuje, že způsoby informování skutečně postiženého obyvatelstva stanovené ve francouzských právních nebo správních předpisech se liší od způsobů informování, které stanoví článek 6 směrnice. Tento článek vyžaduje, aby bylo

skutečně postižené obyvatelstvo informováno „neprodleně". Článek 7 třetí pododstavec a čl. 9 druhý pododstavec nařízení č. 90-394 ze dne 11. května 1990 o vnitrostátním poplachovém kodexu (*JORF* ze dne 15. května 1990, s. 9585) přitom stanoví, že obyvatelstvo je informováno ve lhůtách určených ministrem, respektive prefektem.

45 Francouzská vláda se ve své žalobní odpovědi dovolává nařízení č. 2001-368 ze dne 25. dubna 2001 o informování o nebezpečí a o chování v mimořádných situacích, kterým se mění nařízení č. 90-394 ze dne 11. května 1990, o vnitrostátním poplachovém kodexu (*JORF* ze dne 28. dubna 2001, s. 6737) a vyhlášky ze dne 30. listopadu 2001 o zavedení mechanismu naléhavého poplachu v okolí základního jaderného zařízení se zvláštním zásahovým plánem (*JORF* ze dne 14. prosince 2001, s. 19848). Ve své duplice se francouzská vláda rovněž dovolává článků L.1333-3 a L.1333-8 zákoníku o veřejném zdraví, jak vyplývá z usnesení č. 2001-270 ze dne 28. března 2001 (*JORF* ze den 31. března 2001, s. 5057) a zákona č. 2001-398 ze dne 9. května 2001 (*JORF* ze dne 10. května 2001, s. 7325).

46 Jelikož tato ustanovení byla přijata po 27. říjnu 2000, Soudní dvůr je nemůže vzít v úvahu z důvodů uvedených v bodech 19 a 25 tohoto rozsudku.

47 Soudní dvůr tak musí omezit své zkoumání na nařízení č. 90-394. Článek 7 třetí pododstavec a čl. 9 druhý pododstavec tohoto nařízení stanoví, že hlášení vysílaná rozhlasem a televizí s cílem potvrdit poplach a určit, jak se má obyvatelstvo chovat, se vysílají ve lhůtách určených ministrem pro civilní bezpečnost nebo prefektem pro řízení záchranných prací, a popřípadě se opakují s pravidelností jím určenou.

48 Je nutno konstatovat, že toto ustanovení neprovádí plně článek 6 směrnice, podle kterého musí být skutečně postižené obyvatelstvo neprodleně informováno o mimořádné situaci a o krocích, které mají být podniknuty.

49 Z toho vyplývá, že v tomto rozsahu vnitrostátní právní úprava účinná v den uplynutí lhůty stanovené pro dosažení souladu s odůvodněným stanoviskem řádně neprovedla článek 6 směrnice.

K pátému žalobnímu důvodu, který se týká článku 7 směrnice

50 Komise uplatňuje, že článek 7 směrnice, který se týká informování zásahových jednotek, nebyl plně ve francouzském právu proveden. Oběžník č. 1102 ze dne 29. září 1987 o organizaci zdravotní péče v prvních dnech v případě radiační nebo jaderné havárie (neodkladná zdravotní péče) nepostačuje k zajištění cílů uvedeného článku. Neodpovídá požadavkům právní jistoty, které ukládá ustálená judikatura Soudního dvora.

51 Francouzská vláda nezpochybňuje opodstatněnost tohoto žalobního důvodu. Oznamuje svůj záměr změnit v nejkratší možné lhůtě článek R.1333-85 zákoníku o veřejném zdraví, aby tak zajistila úplné provedení článku 7 směrnice.

52 Je třeba zdůraznit, že uvedený oběžník č. 1102 neobsahuje žádné ustanovení o informování záchranných jednotek.

53 Mimoto se vyhláška ze dne 21. listopadu 1994 o výcviku profesionálních požárních sborů (JORF ze dne 7. ledna 1995, p. 319) ve svém původním znění použije pouze na požárníky, a nikoliv na ostatní osoby způsobilé k zásahu při organizaci záchranných prací.

54 Navíc, pokud tato vyhláška upravuje odborný výcvik v oblasti radiačního nebezpečí, z jejích čl. 23 odst. 2 a čl. 27 odst. 2 vyplývá, že tento výcvik je možno absolvovat fakultativně za účelem služebního postupu. Z tohoto důvodu tento výcvik neodpovídá přiměřenému a pravidelnému výcviku, jehož povinnost stanoví článek 7 směrnice.

55 Z toho vyplývá, že francouzské právní předpisy účinné ke dni 27. října 2002 řádně neprovedly článek 7 směrnice.

K šestému žalobnímu důvodu, který se týká článku 8 směrnice

56 Komise připomíná, že podle článku 8 směrnice informace uvedené v jejím článku 5, 6 a 7 „musí rovněž uvádět, které orgány jsou příslušné pro provádění opatření uvedených v těchto článcích". Praxi francouzských orgánů, která spočívá v označení příslušných orgánů v médiích, jejichž prostřednictvím jsou veřejnosti předávány informace, nelze v tomto ohledu považovat za postačující pro zajištění správného a úplného provedení uvedeného článku 8. Neodpovídá totiž požadavkům právní jistoty.

57 Je třeba připomenout, že podle samotného znění článku 161 třetího pododstavce ESAE mají členské státy volbu formy a prostředků pro provedení směrnic, které nejlépe zajistí výsledek, jehož má být dosaženo. Z tohoto ustanovení vyplývá, že provedení směrnice ve vnitrostátním právním řádu nevyžaduje nezbytně v každém členském státu legislativní zásah. Soudní dvůr též opakovaně rozhodl, že formální převzetí ustanovení směrnice výslovně do zvláštního zákonného ustanovení není vždy nezbytné (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 26. června 2003, Komise v. Francie, C-233/00, Recueil, s. I-6625, bod 76, a ze dne 20. listopadu 2003, Komise v. Francie, C-296/01, Recueil, s. I-13909, bod 55).

58 Šestý žalobní důvod Komise je tedy třeba zkoumat ve světle této judikatury.

59 V projednávaném případě posledně uvedená nijak neprokázala, že dodržení povinnosti stanovené v článku 8 směrnice nutně vyžaduje přijetí zvláštních prováděcích opatření ve vnitrostátním právním řádu.

60 Mimoto Komise připouští existenci praxe francouzských orgánů, která spočívá v označení příslušných orgánů v médiích, jejichž prostřednictvím jsou veřejnosti předávány informace, aniž by prokázala, v čem je tato praxe v rozporu s povinností stanovenou v uvedeném článku 8.

61 Je proto namístě zamítnout šestý žalobní důvod jako neopodstatněný.

62 S ohledem na výše uvedené je třeba konstatovat, že Francouzská republika tím, že do 27. října 2000 nepřijala všechna opatření nezbytná k dosažení souladu s články 2, 3, 6 a 7 směrnice, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z této směrnice.

K nákladům řízení

63 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Nicméně podle čl. 69 odst. 3 téhož řádu může Soudní dvůr rozdělit náklady řízení mezi účastníky nebo rozhodnout, že každý z účastníků řízení ponese své náklady, pokud jsou účastníci řízení současně neúspěšní v jednom nebo více bodech. Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě byli oba účastníci řízení částečně neúspěšní, je namístě rozhodnout, že každý z nich ponese své náklady.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) **Francouzská republika tím, že do 27. října 2000 nepřijala všechna opatření nezbytná k dosažení souladu s články 2, 3, 6 a 7 směrnice Rady 89/618/Euratom ze dne 27. listopadu 1989 o informování obyvatelstva o opatřeních na ochranu zdraví, která se mají použít, a o krocích, které je třeba učinit v případě radiační mimořádné situace, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z této směrnice.**

2) **Ve zbývající části se žaloba zamítá.**

3) **Každý z účastníků řízení ponese své náklady.**

Podpisy.